

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

362

Szerző

Cím

Budapest szegényei.

Hely

Idő

"1913"

Forrás:

A Nap

Személy

Pp.

1913 VIII/30

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

307.62

1913

BUDAPEST SZEGÉNYEI

Almády tanácsnok
nyilatkozik A NAP-nak

A főváros könyörületes szíve a közjótékonyági ügyosztályban dobban meg. Ez a megnyilatkozás a napokban ugyan igen sötét színben mutatta a kommunális jótékonytságot, mikor — mint *A Nap* megírta — az emberbaráti intézmények városi segélyét a tanács egytől-egyig alaposan leszállította, de ez csak kivételes eset, amin jobb pénzügyi viszonyok beálltával hatványozottan segít a főváros. A közjótékonyági ügyosztály vezetője Almády Géza tanácsnok, kinek van érzése és érzéke a nyomorúság iránt. Érzik is ezt Budapest szegényei. Nincs segélyre érdemes kérelmező, ki üres kézzel távozna az ügyosztályból. Ha nem csurran, akkor cseppen. Gyakran, igen gyakran magának Almády tanácsnoknak tárcájából. A mai szűkös világban különösen figyelemreméltónak tartotta *A Nap* munkatársa ezt az ügyosztályt és fölkereste Almády tanácsnokot, aki a jövő

év programjáról a következőket mondta:

A szegénygondozás a legnehezebb feladatok egyike, mert ehhez nagy emberismeret, élettapasztalat, sok körültekintés, tapintat és főleg nagy szeretet kell. A szegénység betegsége, melyet nem lehet felcser módjára kezelni, mert úgy nem gyógyítható. Ez a betegség sokféle, mindegyiknek más-más orvosság kell különböző adagokban. Az orvoslást nem lehet generalizálni. Minden adott esetben külön kell a diagnózist megállapítani s csak azután lehet megfelelő orvosságot nyújtani. *A gyengét edzeni, a beteget gyógyítani kell, a szimulánst pedig el kell kergetni.* Budapest szegényügye tulajdonképpen a kerületi előljárásságok kezében van, ahol — sajnos — fiatal diákok foglalkoznak vele, kiknek nincs meg a kellő élettapasztalatuk, nincs érzékük az ügy iránt. A szegényügyet nálunk koldusügynek tekintik. És itt van az óriási tévedés. A szegénygondozásnak nem koldusnevelés a feladata, hanem elsősorban az, hogy a munkabíró szegénynek foglalkozást, a betegnek orvoslást nyújtson, másodsorban természetbeni adományokkal lássa el és csak ha ezek az eszközök elégtelenek, akkor segítsen pénze vagy intézeti ellátással. Ezek az elvek vezérelték, midőn az 1905-ben alkotott és elberfeld

rendszeren alapuló szegényügyi szabályrendeletünket revízió alá vettem. Ma a szegényápolás önkéntes tevékenységre van alapítva, ami tapasztalatom szerint az ügy hátrányára van. Új szervezetről, hivatásos, fizetett szegénygondozókról kell gondoskodnunk. E gondozókat maga a főváros fogja kiképezni és éppen most dolgozom ebben az irányban az elaborátumon.

A központi szegényügyi hivatal a múlt évben kezdte meg működését és örömmel mondom, hogy hivatása magaslatán áll, nagy mértékben segítségünkre van. Bár csak anyagiakban

volnánk úgy ellátva, mint segédmunkaerőkben. Budapest szegénygondozása és jótékonyági kiadása 1913-ban még a három millió koronát sem éri el. A bevételek kerekén egy millió négyszázezer koronát tesznek ki, úgy, hogy a községi alaphól körülbelül másfél millió koronát fordítunk humánus célokra. Ha a főváros lakosságát kilenzázezerre teszem, akkor a kiadásból egy lélekre egy korona hatvan fillér esik. Ezzel szemben hol tart Bécs? A császárváros múlt évi szegényügyi kiadása a huszonegy milliót is túlhaladta, bevétele pedig közel tizenegy millió volt és így egy-egy lakóra öt korona hatvanegy fillér esett. Minden kommentár helyett beszéljenek e számadatok.

Új építkezési terveink a következők: A Kamaraerdő mellett felépítjük az új sze-

gényházat, mely kétezeröttszáz szegényt fogad be, e mellett háromszáz fizető részére is biztosítunk helyet. Saját konyhakertészettel, tehenészettel és sertéstenyésztéssel tervezzük az új szegényházat s az elhelyezett munkabíró szegényeket foglalkoztatjuk a munkálatoknál. A régit is fentartjuk, míg az új felépül.

Az üllői-uti *József fiárvaházat* olcsóbb telken helyezük el és mai helyén *városi bérházakat* építünk, az *Erzsébet leányárvaházat* pedig a budai *Marczibányi-térre, a községi szeretetház* helyére telepítjük és *leánynevelő-intézettel* egészítjük ki. Az új községi szeretetházat az új szegényház szomszédságában, a Kamara-erdő mellett építjük fel és visszaadjuk *eredeti rendeltetésének*. Ma ugyanis egyszerű árvaházzá fejlődött, holott hivatása *javító-intézet lenne*, mire a fővárosban hatványozottan szükség van. A Mayer-árvaházat sajnos, kénytelenek vagyunk a mai helyén meghagyni, mert így rendelkezett az örökhatyó, különben ezt is kitelepítenők a periferiákra.

Tervezek egy száz személyes *tanonc-otthont* és egy nagyobb szabású *foglalkoztató műhelyt* is, ahol a könyöradományra szoruló munkabírók, dologkerülő csavargók és alkoholisták munkához jutnak és munkára szoríthatók. Az előregedeti *szegény özvegy nők* részére tervezett otthont sikerülni fog a társadalom bevonásával talán már a jövő évben felépíteni. A me-

legedő szobáknak nem vagyok barátja, mert azok, tapasztalataim szerint, a dologkerülés melegágyai. Megesett, hogy hótakarításra ott toboroztak munkásokat és napi öt koronát ígértek nekik, de azok nem mentek, mert jobban érezték magukat a melegedő szobákban.

Új cselédtörvényen is dolgozunk. Annyit máris elárulhatok, hogy a szegényügyi hivatal fogja a Budapesten levő összes cselédeket nyilvántartani és a cselédkönyveket fényképpel látjuk el. A cselédrendészetet a rendőrség eddig kerületenként kezelte, tervezetem szerint egy cseléd-kapitányság állíttatnék fel, melynek hatásköre egész Budapestre kiterjedne. Már a pályaudvaron gondoskodnánk az érkező cseléd-ről és vagy a pályaudvarok közelében felállítandó cselédmenhelyeken, vagy pedig hatósági felügyelet alatt álló magánlakásokban szállásolnánk el őket. Mind e szép és humánus terv megvalósításához sok-sok pénz szükséges, ami most nem áll rendelkezésünkre, de ha a pénzügyi viszonyok javulnak, amerikai gyorsasággal fogunk a megvalósításhoz. Mi csendben dolgozunk, munkánknak alig van szembeszökő látszata, a pompa, a luxus ügvosztályomban ismeretlen. Elismerésünk a szegényeknek ez a pár bucsuszava: az isten fizesse meg.